

XLIV^{ste} Vergadering der Nederlandsche Tandmeesters-Vereeniging.

6 Juli 1901.

Aanwezig 11 leden.

Tegen acht ure opent de voorzitter deze vergadering, en leest de secretaris de notulen der vorige bijeenkomst voor, welke behoudens enkele opmerkingen worden gearresteerd.

Hierna vindt voorlezing der ingekomen stukken plaats; een bedanken der H.H. Bruske en Lindeboom, voor de gebruikelijke uitnoodiging; eene mededeeling van den heer J. E. Grevers, dat hij deze vergadering niet zal bijwonen; verder een schrijven van den secretaris der Eastern C. B. van de British Dental Association, waarin hij mededeelt, dat 't den leden van genoemde vereeniging aangenaam was te vernemen, dat de uitnoodiging, tot de N. T. V. gericht, aangenomen was. Naar aanleiding hiervan wenscht de heer Greeter in combinatie met het Genootschap een officieel afgevaardigde te zenden. Na eenige discussiën wordt besloten eene oproeping in het Tijdschrift te plaatsen. Mochten er soms leden zich aanmelden, dan zal het bestuur der N. T. V. daaruit een officieelen afgevaardigde kiezen.

Nu is punt III der agenda aan de orde. (Verslag de

Commissie inzake ondersteuning van den heer Levison.) De heer de Vries, als rapporteur dier commissie brengt een uitvoerig verslag uit. Zij besloot eene som van pl.m. f 75.— uittrekken, teneinde genoemden heer van dienst te kunnen zijn. Na verschillende onderhandelingen, in Arnhem en Nijmegen gevoerd, is de heer L. echter door ongesteldheid gedwongen te Amsterdam te blijven. De commissie wenscht nu van de vergadering te vernemen, wat haar nu te doen staat.

De heer J. J. Son, hulde brengende aan den heer de Vries, geeft in overweging eene oproeping in het Tijdschrift te plaatsen, en op deze wijze eenig geld bij elkander te brengen.

De heer Slier wenscht een pensioenfonds te stichten, teneinde noodlijdende collega's te steunen. Op het oogenblik echter, wordt de heer L. hiermede niet geholpen, en wordt den heer Slier aangeraden dit punt tot eene volgende vergadering aan te houden. Na eenige besprekingen, wordt het voorstel van den heer Greeter, den heer L. zoo lang te ondersteunen, totdat de f 75.— verbruikt zijn, met algemeene stemmen aangenomen. Met een woord van dankzegging voor de genomen moeite wordt de Commissie door den voorzitter gedéchargeerd en wordt overgegaan tot punt IV der agenda, (Verslag der commissie inzake de uitdrukking, gebezigd door den WelEd. Zeergel. Heer Dr. C. v. d. Hoeven, in de vergadering van het N. T. G., gehouden 8 Maart 1899.

De heer Bölger als rapporteur, brengt een kort verslag uit, omtrent de handelingen dier Commissie, waarin de heer v. d. H. eenige opheldering verzocht wordt, met betrekking tot de gewraakte uitdrukking. De heer v. d. H. antwoordde hierop zeer beleefd, dat 't hem niet lustte, hierover nadere uitlegging te geven.

De Commissie stelde nu eene motie van afkeuring op, en gaf in overweging, na goedkeuring der vergadering, deze den Heer v. d. H. te sturen. Na eenige discussiën, waarin de zaak nog eens nader uitgelegd wordt, wordt het voorstel in rondvraag gebracht en bij acclamatie aangenomen. Bij monde van den Heer Roeloffs wordt de Commissie gedéchargeerd.

Punt V is een voorstel van het bestuur, teneinde eenige buitenlandsche tandheelkundigen uit te noodigen alhier demonstratiën en voordrachten te houden. Het bestuur wenscht geen congres samen te stellen, maar eene gewone huishoudelijke bijeenkomst, uitsluitend voor leden, opgeluisterd door de aanwezigheid van enkele specialiteiten op verschillend gebied.

De heer Roeloffs licht het voorstel uitvoerig toe en geeft in overweging eene keuze te doen uit de H. H. Witzel (Jena,) Dappe, Jenkins, Partsch, Hahl en Frank.

De heer Slier is geen voorstander van Witzel, en beveelt Partsch ten sterkste aan. Volgens zijne meening is dit iemand, die ons op regulatie- en extractie gebied, veel zal laten zien. Ook de heer Roeloffs is deze meening toegedaan, hij wenscht echter meer eene voordracht over chirurgie op het gebied van kaakfracturen, en noemt Hahl en Partsch als meest geschikte demonstratoren. Na eenige besprekingen wordt het voorstel in beginsel aangenomen en het bestuur opgedragen, deze aangelegenheid tot een gewenscht resultaat te brengen.

Als nu is aan de orde de voordracht van collega Kayser: „Iets over het gebruik van Formaldehyde in de conservatieve tandheelkunde”. Na eerst een scheikundig overzicht der samenstelling van Formaline te hebben gegeven, deelt de heer K. eenige praktische ervaringen over het gebruik er van mede. Na eene zeer interessante

gedachtenwisseling over dit onderwerp, wordt het debat hierover gesloten en het woord verleend aan den heer Greeter.

I. Gewijzigde methode van Baldwin (soldeeren van kronen in den mond.)

Baldwin heeft, evenals iedereen, die zich veel occupeer met kroon- en brugwerk, vaak de onaangename moeilijkheden te overwinnen gehad, die zich voordoen bij reparatie's aan vaste bruggen en kronen. Hij heeft zich in vele, daartoe gunstige gevallen, kunnen redden, door het in den mond vastsoldeeren van eene vlakke tand op den nog aanwezigen metalen rug. Hij gebruikt hiervoor een licht smeltbaar tinsoldeer. De tand wordt opgeslepen, van een metalen rug voorzien, de crampons gladgevijld, de rug vertind met „Baldwin's solder, evenals de in den mond nog aanwezige „backing”, en dan met behulp van chloorzink, als vloeimiddel, (soldeerwater) en een warm boutje, vastgesoldeerd.

Deze methode is door den heer Grevers in de N. T. V. en door den heer Hamer in het N. T. G. gedemonstreerd, en mag dus als voldoende algemeen bekend verondersteld worden. De wijziging door Greeter hierin aangebracht, en die van niet geringe praktische beteekenis is, is deze, dat hij de crampons niet afvijlt, doch indien noodig zelfs verlengt, in de achtergebleven backing van kroon of brug twee corresponderende gaatjes boort, zoodat hij vooruit de stelling van den tand kan controleeren en fixeeren en in plaats van tinsoldeer, chemisch zuiver tin gebruikt. Dit smelt even gemakkelijk als soldeer, en oxydeert minder in den mond, blijft dus langer goed.

II. *Verbeterde articulator.*

Bonwill is de eerste geweest, die op grond van uitgebreide onderzoekingen en een groot aantal anthropologische meetingen, een anatomischen articulator en eene speciale methode voor het opzetten en in elkaar slijpen der kunststanden heeft uitgevonden en ingevoerd.

Deze articulator werd door Schwartze in Europa bekend gemaakt. Eenige veranderingen (o. a. door Warnekros, die er eene praktisch onbruikbare machine van maakte,) in den loop der laatste jaren aangebracht, bleken niet altijd verbeteringen te zijn, totdat nu Schwartze eenige cardinale wijzigingen aanbracht, door hem voor het eerst te Parijs op het Tandh. congres gedemonstreerd.

De voornaamste verbetering is deze, dat de as, waaraan de onderkaak draait bij het openen en sluiten van den mond, evenals in natura, bewegelijk en afhankelijk is van den normalen of zijdelingschen stand der onderkaak, en niet zooals bij den origineelen Bonwill-articulator steeds parallel aan de bovenkaak. Het doel, eene inrichting te hebben, die het meest overeenstemt met de inrichting en functie van de menschelijke kauwwerktuigen, wordt dus door deze verbetering genaderd.

III. *Amalgamaweegschaal.*

De enorme verschillen in resultaat en appreciatie der amalgamen, door verschillende tandartsen of door denzelfden tandarts op verschillende tijden verkregen, moeten voornamelijk op rekening gesteld worden van de ongelijkmatige verhouding tusschen vijling en kwik. Het was tot voor korten tijd praktisch onmogelijk, deze vaste en juiste verhouding tusschen beide componenten te

handhaven. Wel had Fletcher reeds lang zijne balans in den handel gebracht, doch daarmede kon men slechts twee verhoudingen afwegen, en daardoor was het instrument veroordeeld. Het werd dan ook zoo goed als door niemand gebruikt. De firma S. S. White heeft een bij uitstek praktisch en bruikbaar balansje ingevoerd, en waarmede men elke gewenschte verhouding afwegen kan. De indicator is tevens gewicht. Door deze te verschuiven langs een' gegraduateerden arm van den hefboom kan men grooter of kleiner gedeelten kwik of amalgaam afwegen. Voor True Dentalloy en voor Black's goudamalgaam is de verhouding 9 : 11. Voor andere amalgamen moet men de juiste verhouding natuurlijk eerst „ausprobieren". (Met behulp dezer weegschaal maakte demonstrant eene amalgaamvulling.

V. *Borenmicroscop.*

Het instrumentje dat nu vertoond werd, is niet nieuw meer, en toch (ofschoon in het bezit van weinige collega's) van het hoogste belang. Naar aanleiding van eene van collega Witthaus beroemde brieven over conservatieve tandheelkunde, waarin hij het nut van den borenmicroscop betoogde, heeft Greeter zich er een aangeschaft en bij het in gebruik nemen zich verbaasd over het groote aantal slechte, gebroken en onbruikbare boortjes, die zich in zijne, voor het gebruik gereed, collectie bevonden. Hij is overtuigd eene groote aanwinst voor de praktijk te hebben verkregen, waarvan de patiënten zullen profiteeren. Wanneer men eenmaal in de week, zijne collectie op deze wijze van onzuivere elementen bevrijdt en met nieuwe boren compleeteerd, zal men zijn werk beter en gemakkelijker doen.

VI. a.) *Vulcaniseeren van caoutchouc tusschen tinfolie en b.) het persen van pasplaten op het gipsmodel.*

a.) De afdruk van den mond met Stent's of gips genomen zijnde, wordt deze in eene speciale cuvette ingegipst en daarna met eene zeer hard wordende compositie een positief gemaakt. Dit eerste positief model dient om de dunne tinfolie voorloopig te persen. Als matrix dient een dik stuk gummi. Het verkregen tinplaatje wordt bijgeknipt, en in den afdruk gelegd en daarop het gummikussen geperst. Nu sluit de tinfolie overal zonder plooiën of scheuren perfect op den afdruk, die nu met gips wordt overgoten. Het verkregen gipsmodel ziet er nu als vertind uit. Daarop wordt het kunstgebit gemodelleerd, het geheel in de gewone cuvette ingegipst en op dezelfde wijze bedekt met een tweede tinlaagje, dat de met gips overdekt zijnde bovenste helft der cuvette, bekleedt. 't Geheel wordt nu gevulcaniseerd, en als het stukje uit den ketel komt, behoeft men het enkel nog maar wat glans te geven. In de praktijk bepalen wij ons echter alleen tot het tweede tinblaadje (dat de bovencuvette bedekt), daar het voordeeliger is, de caoutchouc direct op de gips te vulcaniseeren. Men bespaart door deze methode veel tijd en moeite.

b.) Het persen van pasplaten op het gipsmodel geschiedt met hetzelfde gummikussen, op een uit harde compositie bestaanden stamp, en dan op het model zelf, dat ingegipst moet zijn. Twee dunne tinplaten, op elkaar gekleefd met harde was (was met harst) geven eene ideale pasplaat.

De voordeelen zijn deze, de plaat buigt niet door warmte in den mond. en men verkrijgt eene gelijkmatige

overal even dikke caoutchouc verhemelte plaat. Combineert men a en b, dan heeft men de schoonste resultaten met het minste tijdverlies en de minste moeite.

Een en ander werd met respectievelijke voorbeelden verduidelijkt, De voordracht van den heer Slicr, werd, met oog op het late uur, uitgesteld tot de volgende vergadering. De H.H. J. Son en Kayser verriikten de verzameling afdrukken met eenige fraaie exemplaren, welke door den bewaarder in dank ontvangen werden. Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter, na een hartelijk woord van dank tot de demonstranten, deze leerrijke bijeenkomst.

K.
